

SZYMON WRÓBEL

FILOZOF I TERYTORIUM

POLITYKA IDEI
W MYŚLI LESZKA KOŁAKOWSKIEGO,
BRONISŁAWA BACZKI,
KRZYSZTOFA POMIANA
I MARKA J. SIEMKA

Wydawnictwo IFiS PAN
Warszawa 2016

Spis treści

Wstęp

Filozofia terytorialna i filozofia poza terytorium

| | |
|------------------------------------------------|----|
| Filozof prowincjonalny (biografia myśli) | 9 |
| Polityka idei (kultury filozoficzne)..... | 16 |
| Moment identyfikacji (stawanie się) | 21 |
| Światowość (mediacje)..... | 26 |
| Umysł uprowadzony (i niezdeprawowany) | 32 |
| Terytorium filozofii (poza terytorium) | 37 |
| Demon chaosu (kulturowa zrzeczność) | 42 |

Część pierwsza

Bóg albo idolatria. Od Benedykta Spinozy do Leszka

Kołąkowskiego

| | |
|---------------------------------------------------------|-----|
| To nie jest monografia (boska konieczność) | 47 |
| Antynomie (światopogląd tragiczny)..... | 57 |
| Przyroda (unia z istnieniem)..... | 63 |
| Wolność (formalna i realna) | 67 |
| Nieskończoność (determinacja przez negację)..... | 71 |
| Ateizm (dowód ontologiczny) | 75 |
| Wizerunek Boga (wyjątkowość pewnej idolatrii) | 80 |
| Religia jako zjawisko naturalne (miejsca otwarte) | 85 |
| Do kogo należy Bóg? (separacja) | 90 |
| Heretycy (wybory) | 96 |
| Rewizjonizm (normalne reguły racjonalności) | 106 |
| Powrót człowieka do siebie (odkrycie ułomności) | 114 |
| Postpolityka (socjalizm)..... | 122 |
| Mit (paraliż czasu)..... | 126 |

| | |
|--------------------------------------------------|-----|
| Protezy (filozoficzne fetysze)..... | 132 |
| Podmiot (nihilista, konserwatysta, diabeł) | 139 |
| Jezus (horror błazna) | 145 |
| Obojętność (miłość codzienna) | 152 |

Część druga

Utopia albo śmierć. Od Woltera do Bronisława Baczki

| | |
|----------------------------------------------------------------------------|-----|
| Genewa (filozofia konkretna) | 155 |
| Wolter (opowiadania filozoficzne) | 164 |
| Skandal (egzorcyzmowanie Oświecenia) | 172 |
| Figura Hioba („Wszystko jest znośne”)..... | 178 |
| Wyobrażenia społeczne (klasyczny paradygmat nauk humanistycznych) | 183 |
| Pakt utopijny (poza Całością)..... | 191 |
| Mikromegas (odmowa utopii) | 197 |
| Ażao (wersje Raju) | 203 |
| Słowa władzy (władza słowa) | 209 |
| Utopia języka (maszyna polityczna)..... | 215 |
| Wampiry i kanibale (rzecz-totalna) | 221 |
| Heterotopie (martwe marzenia) | 225 |

Część trzecia

Europa albo barbarzyństwo. Od Jana Jakuba Rousseau do Krzysztofa Pomiana

| | |
|-----------------------------------------------------------|-----|
| Grób w Ermenonville (tajemnica Jana Jakuba Rousseau)..... | 233 |
| Układ (jedność) | 246 |
| Europa (granice)..... | 254 |
| Bieguny (największe fałszerstwo) | 260 |
| Allotopia (<i>ghetto</i>) | 263 |
| Stany Zjednoczone Europy (totalitaryzm) | 267 |
| Kolekcje (niewidzialne) | 272 |
| Meblowanie (koneser) | 278 |
| Szperacze (szlachecki libertynizm) | 283 |
| Znieruchomienie (wyjść „poza Woltera”) | 287 |
| Fałszywa wieczność (wędrówki, czyli periodyzacje)..... | 291 |
| Osobliwości (amator)..... | 296 |
| Oceany (inaugurujący upadek) | 300 |

Część czwarta

Historyczność albo alienacja. Od Georga Wilhelma Friedricha Hegla do Marka J. Siemka

| | |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Od Spinozy, Woltera i Rousseau do Hegla..... | 309 |
| Problem (kryptoproblem, pseudoproblem)..... | 317 |
| Zależność epistemiczna (wykrawanie terytorium)..... | 322 |
| Drugie życie (dialektyka)..... | 325 |
| Serie (nadprodukcja figur ducha)..... | 330 |
| Imię Marksa (ontologia życia społecznego)..... | 335 |
| Praca (poprawianie ekonomistów)..... | 338 |
| Historyczność (uspołecznienie)..... | 343 |
| Stan natury (mnożenie sprzeczności)..... | 349 |
| Więzi (egzystencja wiązana)..... | 354 |
| Pan (rozdwojenie)..... | 357 |
| Wychowanie (marzenia)..... | 360 |
| Umowa (pojęcie prawa i zasady prawa)..... | 363 |
| Alienacja i jej losy (odwrócenie i chytrłość)..... | 368 |
| Długi (wizerunki upiora Hegla)..... | 374 |
| Racjonalizm jako postulat (sługa jako instrument)..... | 378 |
| Ogólna poczytalność (Zachód w nas)..... | 384 |
| Pozór (<i>Schein</i>)..... | 389 |
| | |
| Cytowane prace warszawskich historyków idei..... | 393 |
| Nota biograficzna..... | 397 |
| | |
| Summary. Philosopher and Territory. Politics of Ideas in the Thinking of Leszek Kołakowski, Bronisław Baczko, Krzysztof Pomian and Marek J. Siemek..... | 399 |
| | |
| Indeks osób..... | 405 |